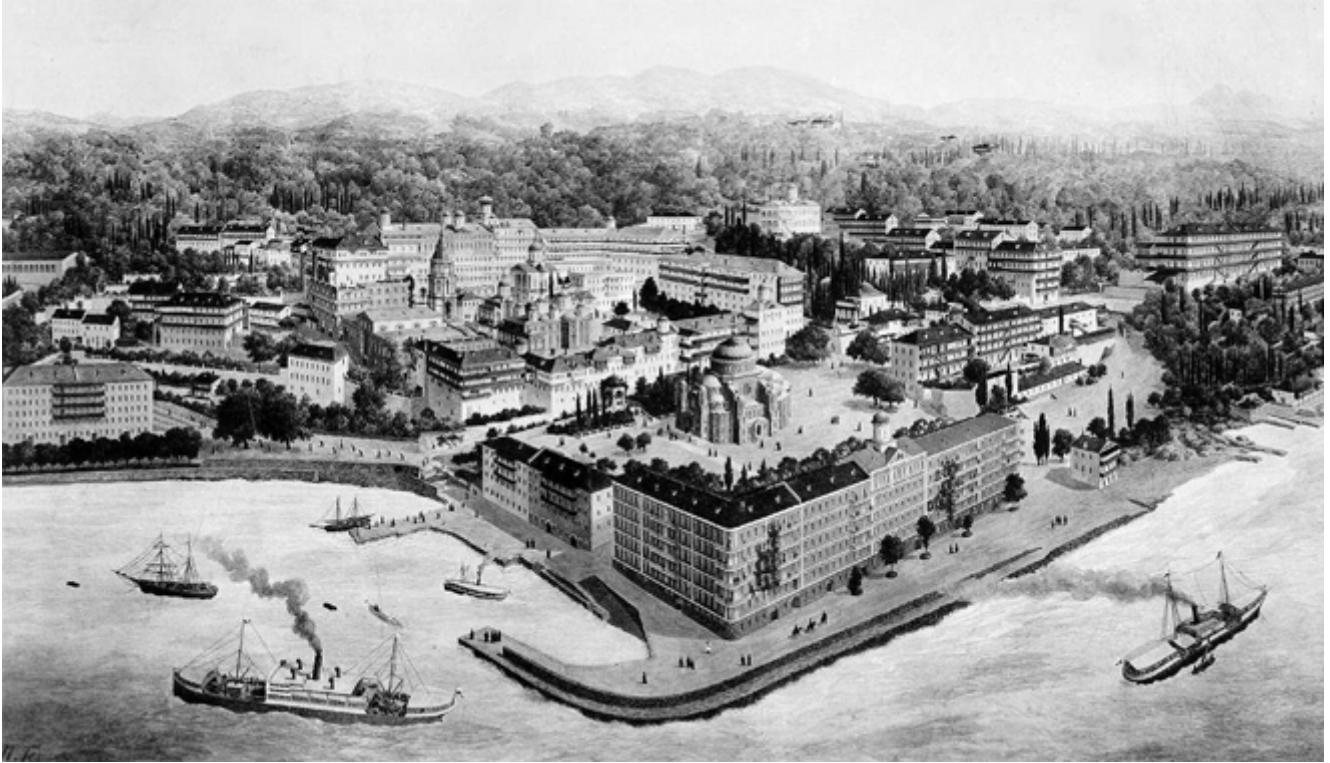

29 Δεκεμβρίου 2016

Το Άγιον Όρος υποδέχεται τον Θεάνθρωπον (Χριστούγεννα 1957)

[Πολιτισμός](#) / [Άγιον Όρος](#) / [Δοκίμια](#)

Κείμενο του Φίλιππου Κούκουνου, που δημοσιεύτηκε στη «Μακεδονία» της 25ης Δεκεμβρίου του 1957.

Το ΆΓΙΟΝ ΟΡΟΣ ΥΠΟΔΕΧΕΤΑΙ ΤΟΝ ΘΕΑΝΘΡΩΠΟΝ
ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ
ΣΤΟ ΡΩΣΣΙΚΟΝ

Εις την εποχήν του «Σπούτνικ», πολύ ολίγοι είναι σήμερα εκείνοι, οι οποίοι εορτάζουν την μεγαλύτεραν εορτή της χριστιανοσύνης, όπως οι προπάτορές μας

την εθέσπισαν και κατά συνέπεια πολύ ολιγώτερον αισθάνονται την μεγαλοπρέπειαν αυτής της ημέρας, η οποία εξειλίχθη πλέον εις μίαν κοινήνσχόλην.

Προκαταρκτικάί νηστεΐαι, εκκλησιασμός, αγρυπνΐαι κ.λπ. ανήκουν δια πολλούς εις το απώτερον παρελθόν, όταν δε συμπίπτουν Χριστούγεννα και Κυριακή, η διαφορά είναι ελαχίστη, ιδιαίτερα διά τους ανθρώπους των πόλεων.

Και, όμως, υπάρχει μια γωνία γης, η μοναδική ίσως εις τον κόσμον, όπου η ημέρα των Χριστουγέννων αναμένεται όπως αναμένετο η πραγματική γέννησις του Μεσσίου και όπου τελείται με όλους τους τύπους της ορθοδόξου εκκλησίας.

Το Άγιον Όρος. Το να εορτάση δε κανείς τα Χριστούγεννα εκεί είναι κάτι που θα το θυμάται εις όλην του τη ζωήν. Εις το απομεινάρι αυτό της βυζαντινής αυτοκρατορίας, άλλαι αι μοναί εορτάζουν τα Χριστούγεννα με το παλαιόν και άλλαι με το νέον ημερολόγιον, με διαφοράν δηλαδή δεκατριών ημερών, πράγμα το οποίον δίδει εις τον επισκέπτη την εύκαιρίαν να εορτάση δύο φορές τα Χριστούγεννα αρκεί να μεταβή από την μίαν μονήν εις την άλλην.

Το Ρωσικόν Μοναστήρι, εορτάζει με το παλαιόν ημερολόγιον, η 5η δε Ιανουαρίου είναι η ημέρα κατά την οποίαν η προετοιμασία διά την τελετήν εισέρχεται εις την τελικήν και κυρίαν της φάσιν.

Όπως φαίνεται από τη θάλασσα, το Ρωσικόν Μοναστήρι είναι η μόνη μονή του Αγίου Όρους, η οποία ομοιάζει με ολόκληρον πόλιν. Τεράστιαι κτιριακάί εγκαταστάσεις, εκτεταμένα εις ύψος και πλάτος, καλύπτουν μίαν μεγάλην

περιοχήν. Δρόμοι λιθόστρωτοι γεμάτοι αγριόχορτα συνδέουν κτίρια τριώροφα και τετράωροφα, έρημα και κατάκλειστα. Σταύλοι δίχως άλογα και εργαστήρια με όλα τα σύνεργα σκουριασμένα από την αχρηστία και αραχνιασμένα από την εγκατάλειψιν. Ερημιά και μεγαλείον.

Εκεί όπου άλλοτε ο τόπος έβριθεν από μοναχούς, σήμερα υπάρχουν ελάχιστοι μόνον γέροι σκυφτοί, ασπρομάλληδες και σημαδεμένοι από τον θάνατον, φαντάσματα μιας περασμένης εποχής γεμάτης από μεγαλείον και δόξαν.

Αι δύο εκκλησίαι

Είναι απορίας άξιον, το πώς διατηρούνται καθαροί οι διάδρομοι του απεράντου μοναστηρίου, όπου πηγαινοέρχονται οι λιγοστοί και υπέργηροι μοναχοί, προετοιμαζόμενοι διά την μεσημβρινήν λειτουργίαν, η οποία θα τελεσθή εις δύο εκκλησίας της μονής της Άνω και Κάτω ταυτοχρόνως.

Εξ αυτών η πρώτη ευρίσκεται εις το υπερών της μονής, όπου αι ψαλμωδίαί γίνονται εις τη ρωσικήν γλώσσαν και η δευτέρα εις το προαύλιον, όπου γίνεται μικτή ψαλμωδία εις την ελληνικήν και την ρωσικήν γλώσσαν εναλλάξ.

Μεσημβρινή λειτουργία

Κατά την μεσημβρινή λειτουργία τους περισσότερους μοναχούς συγκεντρώνει η Κάτω Εκκλησία, διότι η Άνω προϋποθέτει πόδια γερά, διά να αναβούν τα ατελείωτα σκαλοπάτια, πράγμα δύσκολον διά τους γηραιούς και θεονήστικους από την τετραήμερον [τεσσαρακονθήμερον] νηστείαν μοναχούς.

Παρά τούτο, μόλις και μετά βίας, γεμίζουν τα στασίδια της εκκλησίας, το κέντρον της οποίας μένει άδειο. Η λειτουργία αρχίζει υποβλητική και με αργόν ρυθμόν.

Τα θεία λόγια του Μεγάλου Βασιλείου αντηχούν εις τους θόλους που πολλαπλασιάζουν τον ήχον και υποβάλλουν τον εκκλησιαζόμενον. Εις το αριστερόν ψαλτήριον έχουν καθήσει οι Έλληνες ψάλται της βυζαντινής μουσικής και εις το δεξιόν οι της ρωσικής τετραφωνίας. Από λόγια δεν καταλαβαίνει κανείς πολλά πράγματα, διότι οι μεν Ρώσσοι, ψάλλουν εις την μητρικήν των γλώσσαν, οι δε Έλληνες, ως συνήθως, τα λέγουν γρήγορα, μασημένα και με την μύτην.

Πάντως, εντύπωση προκαλεί η σύγκριση των δύο ψαλτηρίων. Από την μίαν πλευράν μονότονοι, μακρόσυρτοι και υποβλητικοί οι ήχοι της βυζαντινής μουσικής, γεμάτοι μυστικοπάθεια, εκφράζουν τον φόβον «Φοβείσθε τον Θεόν».

Από την άλλην πλευράν αρμονικοί, πλούσιοι και συγκινητικοί φθόγγοι, γεμίζουν την ψυχήν του πιστού με μουσικήν ευδαιμονίαν, εκφράζοντος την αγάπην προς τον Θεόν. «Ο Θεός αγάπη εστί».

Η λειτουργία διαρκεί δυόμισυ ώρες, τηρουμένων όλων των τύπων και ακολούθως, οι μοναχοί μεταβαίνουν εις την «τράπεζάν» των (τραπεζαρίαν), όπου θα γευματίσουν λιτότατα με ρυζόσουπα νερόβραστη.

Διά τους επισκέπτας φυσικά δεν ισχύει το αυτό σιτηρέσιον, αφού άλλως τε ούτοι εώρτασαν ήδη με το ιδικόν των ημερολόγιον τα Χριστούγεννα. Ούτοι θα γευματίσουν εις τον ξενώνα αρκετά πλουσίως και ακολούθως θα αναπαυθούν, εν αναμονή της μεγάλης νυκτερινής λειτουργίας, η οποία θα τελεσθή τα μεσάνυκτα εις την Άνω Εκκλησίαν.

(συνεχίζεται)

<http://bit.ly/2iKb8mt>